

GAZTEEN ARTEAN, EZKER-ESKUIN BANAKETA POLITIKOA GENERO IKUSPEGITIK ERE AZTERTU DAITEKE

Azken bi hamarkadetan, herrialde garatuetako belaunaldi gazteetan zabaldu da generoen arteko urruntze ideologiko bat. Gizon gazte gero eta gehiagok ideia kontserbadoreak edo eskuin muturrekoak onesten ditu eta emakume zein pertsona ez-bitar gazte gero eta gehiagok bere burua aurrerakoitzat du eta ezkerrean kokatzen da. Urruntze ideologiko horrek, politikaz harago, kultura eta nortasun pertsonalarekin zerikusia du. Zein ondorio izan ditzake gure gizarteetan?

 NICOLAS GOÑI

Mendebalde globaleko herrialde gehienetan, kontsideratu ohi da gazteak direla orokorrean aurrerakoiagoak eta zaharrak aldiz kontserbadoreagoak. Azken urteotan iritzi politikoen artikulatzeko ardatz berri bat gehitu zaio adinari: generoa ere kontuan hartzen da. Gaur egun, Mendebaldeko emakumezko gazteak nabarmen aurrerakoiagoak dira adin bereko gizonezkoak baino. Hainbat ikerketek erakusten dute iritzi politikoei dagokionez pertsona ez-bitarren multzoak emakumezkoen ezaugarriak dituela.

AEBetan zabalduak diren hainbat gizarte joera geroago hedatzen dira Europan, baina kasu honetan bilakaera aldeberekoa dela dirudi –herrialdez herrialdeko berezitasun gutirekin–. Aurten go martxoan, *The Economist* aldizkariak Ipar Amerikako, Europako eta Hego Koreako –Asian izanik ere, Mendebaldeko hainbat ezaugarri ditu– hogoi herrialderen inkesta politikoen datuak aztertu ditu –ikerketa hori binarismotik eramana da eta ez da ez-bitarrei buruzko datu-rik zehazten–. Analisi horren arabera, 2000 urtean ez zen generoen arteko ezberdintasunik nabaritzen iritzi politikoei dagokienez. Aldiz 2020an tartea argia da: beren burua aurrerakoitzat dute 18-29 urteko gizonezkoen %51k baina adin

bereko emakumezkoen %63,5ak. Hogo herrialde horietan emakume gazteak dira gizon gazteak baino aurrerakoiagoak.

Europari dagokionez, tarte handiena Polonian ikusten da, eta Europan baino nabarmen handiagoa da AEBetan. Gainera, bereziki emendatu da azken hamar kadan: 2008an ez zen genero ezberdintasunik ageri, aldiz 2022ko Ordezkarien Ganberako hauteskundeetan gizonezko gazteen %46ak eta emakumezko gazteen %28ak errepublikanoen alde bozkatu dute.

Flandrian (Belgikako iparrean), azken hauteskundeetan gizon gazteek gehien bozkatu dituzten alderdiak izan dira eskuin muturreko Vlaams Belang eta eskuinteko N-VA. Emakumezko gazteen artean, berriz, Groen alderdi ekologista eta ezkerreko Vooruit. Polonian iazko hauteskundeetan, 18-29 urtekoen artean gizonezkoek gehien bozkaturiko alderdia eskuin muturreko Konfederacja izan da. Gizon gazteen bozen %26 bildu dituen alderdi horren lemetariko bat da "feministen aurka, benetako emakumeen defentsan". Halako edukiarekin ez da harriztekoa adin bereko emakumeen bozen %6 bakarrik lortu izana, eta emakume gazte gehienek abortua berriz legalizatzearen aldeko zentro ezkerreko alderdientzat bozkatu izana.

GIZON GAZTEAK, ZAHARRAGOAK BAINO ANTIFEMINISTAGOAK

Polonian duela bost urte IPSOS erakundeak egindako inkesta baten arabera, 18-39 urteko emakumeen iritziak klima aldaketa da Poloniarentzako arriskurik handiena. Adin tarte bereko gizonen iritziak, aldiz, LGBT mugimendua eta "genero ideologia" dira arrisku nagusiak. Poloniako Konfederacja alderdiak gain, hainbat herrialdetan agertu dira diskurtso oso maskulinistak dituzten eskuin muturreko alderdiak, hala nola, Frantziako Reconquête, Espainian SALF edota Portugalen Chega. *La Croix* egunkariaren arabera, Chega alderdiak 2020an onarturiko barne mozio batek gomendatzen zuen abortatu zuten emakumeei obarioen ebakitzea, berriz egin ez zezaten. Hainbat protestaren ondorioz kendu bazuten ere mozioa, onargarritasunaren leihoa zabaltzen lagundu zuen.

Europako 27 herrialdeetarako bilakaera deigarri bat nabari da *The Economist* aldizkariak azterketan: orokorrean, 18-29 urteko gizonak 65 urtetik gorako gizonak baino antifeministagoak dira. Diote, emakumeen eskubideen garapena urrunegi joan dela eta horrek gizonentzako aukerak oztopatzen dituela. Hainbat herrialdetako emakume gazteen iritziak kontrako bilakaera era-

kusten du. Adibidez, Erresuma Batuan emakumeen bizi baldintzak okerragoak direla deritzote gehiago emakume gazteek. Hego Korean aldaketa nabarmenagoa da: 20-30 urteko gizonen %80ak dio gizon izateagatik diskriminatuak direla, baina 60 urtetik gorako gizonen %30k bakarrik.

GIZARTE ALDAKETEN HAUTEMATE EZBERDINAK

Mendebaldean, luzaz goi ikasketetatik baztertuak izan ondoren, gaur egun gizonak baino diplomatuagoak dira emakumeak –batez ere belaunaldi gazteetan-. Nahiz eta honek ez duen oraingoz ondorio proportzionalik lanpostu eta soldatari dagokienez, gizarte dinamikei buruzko ikuspegi informatuagoa dute emakumeek gaur egun. Horrez gain, unibertsitatetik igarotzea ikuspegi aurrerakoi eta berdinzaleagoarekin lotu ohi dute soziologoek. Herrialde aberatsetan sexismo arruntak atzera egin du azken hamarkadetan, eta horren hautemate ezberdina izan dezakete emakume eta gizonen eguneroko bizitzan: batzuentzat askatasun gehiago, bertzeentzat arau berriei egokitu beharra, gogo onez edo ez hain onez. Denbora luzeko bilakaera horien hautemate kontrastatua biderkatzeko sare sozialek, erabiltzaile bakoitzak bere "burbuila sozialean" bere iritziak sendotzen dituelarik, eta hori izan daiteke handituz doan polarizazioaren erruetarik bat.

AEBetan, Survey Center on American Life (Amerikar Bizitzari buruzko Inkestak Zentroa) erakundeak eraman duen ikerketa baten arabera, 1990eko hamarkadaren bukaeran eta 2000ko hamarkadaren hasieran jaiotako belaunaldikoek zailtasun gehiago dute bikote harrema-

BATORY FUNDACJA, CC-BY 2.0

“EZ NAIZ ESKLABO BIHURTUKO”. Polonian mugimendu feminista oldartu zen abortua ilegalizatzearen aurka. Aldiz, Mendebaldeko herrialde askotan bezala, bertako gizon gazte gehienek lehentasun politikoak oso bertzelakoak dira.

nak lotzeko eta bakarrik sentitzen dela dio aurreko belaunaldikoek baino gehiagok. Emakumeen %31k baina gizonen %16k bakarrik beren burua LGBTtzat dute. Proportzio horiek aurreko belaunaldietakoak baino handiagoak dira, eta are handiagoa da generoen arteko aldea. Gizonekin bizi nahi ez duten –eta ezkondu gabe bizi ahal diren– gaur bezainbat emakume izatea historikoki berria da.

Joera horren aurka oldartzen dira, noski, gizonesfera eta eskuin muturreko alderdi maskulinistak, eta feminismoa eta LGBT mugimendua desagertarazi nahi dituzte, "balio tradizionalen" ize-nean, baita azal zuzidun ume gehiago so-

rrarazteko ere. Eskuin muturrari lotzeko bideetariko bat baita antifeminismoa. Bilakaera horri eman beharreko konponbidea ez da erraza. Nola gizon gazte gehiagori ulertarazi arau maskulinistek gizonak eta mutil gazteak ere kaltetzen dituztela eta LGBT mugimendua ez zaiela arrisku? Nola ulertarazi klima aldaketa eta zaintza direla benetako erronkak?

Belaunaldi gazteetan gertatzen diren kontrako bi mugimendu horiek, politikaz harago, kultura eta nortasun pertsonalarekin zerikusia dute, horregatik dira hain sakonak. Horregatik ere arrakala honen konponbideak, nahitaez, aldaketa sakonak beharko ditu. ●

ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

f w